

Ny inriktning för mediaarbetet

Republikanska föreningen har länge fört fram hård kritik mot massmediers (särskilt public service) underdåniga bevakning av kungahuset. Vi säger att de sänder för mycket från kungliga familjehögtider, och granskar för lite. Det är en kritik som delas av många av våra sympatisörer.

Kritiken är riktig, men det är inte samma sak som att media är hopplöst rojalistiska *i allmänhet*.

Republikanska föreningen blir regelbundet intervjuade, vi får våra debattartiklar publicerade och det genomförs granskningar av kungahuset (även om det inte händer lika ofta som vi skulle vilja). Rapporteringen kring kungens uttalande om Nobelcentret visar också att medierna ibland kan göra en normal nyhetsvärdering och rapportera om kungen utifrån en annan vinkel än den hovet önskar. När Republikanska föreningen har skarpa, nya vinklar på det vi gör så blir vi intressanta för medierna, som under vårens kampanj i Skåne mot dopgåvan.

En överdrivet svart bild av mediasituationen kan vara skadlig. Det kan skapa en hopplöshetskänsla bland medlemmarna, och det kan göra att vi inte granskar vårt eget ansvar för att få våra argument att synas.

Även den kritik som är berättigad och specifik (som ett ifrågasättande av direktsändningen av ett kungligt dop) riskerar att åstadkomma mindre än vi hoppas. Redaktörer och journalister är svåra att påverka med kritik, särskilt om den är anklagande och allmän till sin karaktär. Vår organisation är inte den enda som hör av sig och säger att vår fråga tas upp på fel sätt. Medieredaktionerna räknar i förväg med vår kritik och ser oss som ett särintresse bland andra.

Kritik av medierna kanske heller inte är någonting som tappar över de vacklande till att ta ställning för republik. Sådan kritik tilltalar förmodligen i första hand dem som redan är på vår sida. Det betyder *inte* att den saknar värde – det är relevant att rikta kommunikation direkt till sympatisörer också – men vi måste vara medvetna om *vilket* slags värde den skapar.

Om kritiken har begränsad effekt, bör Republikanska föreningen komplettera den med fler sätt att påverka.

1. Bli bättre på att hjälpa medierna

När det saknas representanter för den republikanska sidan i debatter, vad kan vi då göra för att göra det lättare för medierna att hitta sådana? Vi skulle kunna arbeta som

Rättviseförmedlingen, fast med att hitta ”underrepresenterade” republikaner. Istället för att bara säga ”granska mer”, skulle vi kunna ge mer konkreta förslag på vilka granskningar som skulle behöva göras. Vi kan *mer* om kungahuset och statsskicket än media. Vi kan inte förvänta oss att de på egen hand ska kunna lista ut var det finns saker att gräva efter eller vad som är kontroversiellt. Men de kommer att vara tacksamma för tips. Finns det en bra historia att berätta, så vill journalister berätta den.

2. Låta kansliet vara konstruktivt, låt andra stå för den hårda kritiken

Det finns goda skäl för kansliet och styrelsen att ha bra förbindelser med journalister och redaktörer. Vår opinionsbildning sker nästan uteslutande medialt. Samtidigt vill vi kunna vara hårda kritiker: en sådan kritik tilltalar många sympatisörer som är upprörda över hur bevakningen av kungahuset ser ut.

En strategi kan då vara att flytta ”skällandet” på SVT och andra medier framför allt till enskilda medlemmar och lokalavdelningar. Det skulle till exempel kunna innebära att arbeta mer med insändarmallar, kritik via lokalavdelningarnas sociala medier-kanaler och organiserat brevskrivande till mediernas ”klagomurar”, men att arbeta mindre med centrala pressmeddelanden och debattartiklar om mediasituationen.

3. Fokusera på ”också” i stället för ”inte”

När vi säger ”Sänd färre bröllop, granska istället” till SVT ställer vi orealistiska krav. De kungliga högtiderna är festliga evenemang med bra tittarsiffror, ”bra teve” till låg kostnad, enkla att producera. SVT sänder många andra evenemang som inte är nationella angelägenheter, så att påpeka att det finns en opinion för republik biter knappast. Det är många som blir irriterade på att det är för mycket fotboll i tablån, eller för mycket schlager. Sådan kritik är SVT vana vid.

Det är framkomligare att argumentera för vad vi som republikaner skulle vilja se *också*, det vill säga en normal nyhetsrapportering och en och annan granskning av monarkin. När vi vill *tillföra* någonting istället för att ta bort och stryka, förbättrar vi också vårt varumärke som idag – ofrivilligt förstås – nog trots allt innehåller att vi är negativa och ”emot”.

4. Inte alltid kräva ”granskning”

Det är lätt att säga att kungahuset borde granskas, men det är ett väldigt ambitiöst mål. Vem blir granskad idag? Inte särskilt många. De flesta redaktioner saknar resurser för granskning. De grävande journalisterna har en tuff tillvaro. Problem är inte att kungahuset inte blir ”granskat”, utan mycket värre än så: kungahuset blir alltför ofta inte ens rapporterat om med en normal nyhetsvärdering. När vi vill att medier ska rapportera om kungens kontroversiella uttalanden, eller berätta om vad ett bröllop kostar skattebetalarna, då är det egentligen inte ”granskning” i någon mer omfattande betydelse vi kräver, bara att statschefen behandlas som andra makthavare. Det är lättare att avfärda oss om man får intrycket att vi kräver en grävjournalistisk som i praktiken inte förekommer på särskilt många andra områden. Om vi istället säger att kungahuset inte ska behandlas med silkesvantar av medierna, utan istället vara ett område för normal, nyfiken nyhetsjournalistik, är det lättare att få medhåll.

5. Hålla våra vänner nära

Som republikaner reagerar vi så snabbt på kungafjäsk och trams att vi glömmer bort att en stor del av media trots allt är sansade och balanserade. Efter det senaste prinsdopet var det minst ett dussintal större (lokala) dagstidningar som inte ägnade dopet en rad, och ytterligare ett dussin hade enbart en mindre TT-notis. Att skicka beröm när vi tycker att en journalist varit klok kommer att påverka den journalisten tio gånger mer än den gången vi skickade skäll.

En organisation som i alltför hög grad ägnar sig åt att klaga på att medier inte skriver eller rapporterar ”rätt” saker får en slags förlorarstämpel på sig. Kontentan är ju att det är någon annans fel; vi säger att *någon annan* måste göra jobbet att minska kungahusets popularitet. Vi säger att det enda vi har att komma med är vädjanden till media att inte skriva så mycket. Det är en förloraväg. Om medlemmarna får intrycket att en opinionsförändring helt ligger i mediernas händer, varför ska de då betala 200 kronor om året till Republikanska föreningen?

Istället måste vi se att det finns många exempel på små organisationer, med en minoritet av befolkningen bakom sig, som faktiskt får medietid. Vi måste koncentrera oss på vad vi själva kan bli bättre på. Medlemmarna kommer att fortsätta vara medlemmar om vi kan visa att vi faktiskt påverkar agendan i medierna. Det handlar både om att jobba mer konstruktivt, men också om att sedan berätta om hur olika historier hamnade i tidningarna – att vi inte bara hade tur, utan att det var vi som lyckades placera dem där.

I grund och botten har vi fantastiska förutsättningar. Majoriteten av alla ledarsidor är republikanska. Majoriteten av alla nyhetsjournalister är sannolikt republikaner. Vi kan utgå från att många journalister personligen gärna publicerar historier som är kritiska till kungahuset. Det är en enorm fördel för oss. Men journalister har sällan resurser att själva hitta historier som är värda att berätta. Det faller på oss att förse dem med uppslag och idéer. Är de tillräckligt skarpa så kommer journalisterna med glädje att ta dem. Med ett konstruktivt arbetssätt gentemot medierna ökar också chansen att de vid andra tillfällen spontant vänder sig till oss.